

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. Z.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2015, č. j. OAM-31/ZA-ZA05-HA08-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2015, č. j. 4 Az 24/2015 – 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona.

[2] Stěžovatel podal dne 9. 1. 2015 druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, o jeho první žádosti bylo rozhodnuto negativně. Uvedl, že z Číny odešel v roce 2001, neboť v Urumči, kde žil, byly nepokoje. Na otázku, proč tyto důvody neuvedl již ve své předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že v době jeho odchodu byla situace zmatená a při podání první žádosti byl nejistý. K důvodům podání své aktuální žádosti uvedl, že na území České republiky hodlá setrvat se svou manželkou a jejím dítětem, které má s jiným mužem, ale o něž stěžovatel pečuje. Kvůli tomu by byl návrat do vlasti problematický. V případě návratu se obává též špatné životní situace.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že se žalovaný náležitě zabýval tím, zda posouzení nové žádosti je v souladu s ustanoveními zákona o azylu, a vyhodnotil, že se jedná o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Důvody, které jsou uváděny, jsou totožné s důvody, které byly posuzovány v předchozím řízení. Žalovaný se řádně v řízení, které proběhlo o první žádosti, tímto tvrzením zabýval se závěrem, že nejsou dány podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ani pro udělení doplňkové ochrany. Tyto skutečnosti byly posouzeny i v rámci soudního přezkumu se stejným závěrem. Soud nesouhlasil s tvrzením, že z rozhodnutí o první žádosti není zřejmé, jakým způsobem se žalovaný vypořádal s tvrzením o stěžovatelově osobním a rodinném životě. Naopak shledal, že i městský soud i Nejvyšší správní soud v soudním přezkumu rozhodnutí o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany podrobně posoudily, zda žalovaný náležitě zhodnotil žádost s ohledem na tvrzení o rodinném a soukromém životě.

[4] V postupu žalovaného soud neshledal žádné pochybení. Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno v souladu s § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť bylo prokázáno, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Setrvává na svém stanovisku, že žádost o udělení mezinárodní ochrany není nepřijatelná pouze proto, že cizinec opakovaně uvádí skutečnosti, které uvedl již v předchozím řízení. Nepřijatelnost je podmíněna i tím, že opakované skutečnosti byly v předchozím řízení předmětem zkoumání. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že stěžovatel uvádí opakovaně jako důvod své žádosti snahu setrvat s manželkou a jejím synem na území České republiky, avšak nikde v odůvodnění svého rozhodnutí nekonstatuje, že by tyto skutečnosti byly v předchozím řízení předmětem zkoumání. Při tom byl povinen uvést důvody výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů atd. Neuvedl však žádný podklad, ze kterého čerpal zjištění, že se rodinným životem zabýval již v předchozím řízení a neuvedl, jakým způsobem tuto otázku vypořádal.

[7] Z důvodu uvedené nezákonnosti rozhodnutí žalovaného měl městský soud jeho rozhodnutí zrušit. Soud však místo toho porušil zásadu rovnosti stran a sám teprve v rozsudku místo žalovaného uvedl, kde a jakým způsobem se měl žalovaný vypořádat v předchozím řízení s otázkou rodinného života. Nestranný soud však nemůže ve správním soudnictví nedostatky v odůvodnění rozhodnutí žalovaného odstraňovat tím, že v rozsudku uvede rozhodné skutečnosti namísto žalovaného. Tímto postupem byl stěžovatel připraven o možnost k těmto skutečnostem směřovat svoje žalobní námítky.

[8] Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že kasační stížnost je dle jeho názoru nepřijatelná dle § 104a s. ř. s. Dále uvedl, že náležitě zjistil a posoudil skutkovou podstatu a faktický průběh azylové historie stěžovatele. Úkony ve správním řízení provedl řádně, úplně a včas, při aplikaci volné úvahy hodnocení nevybočil z ustálené judikatury. Vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, odůvodnění jeho rozhodnutí zhodnotilo všechna rozhodná kritéria v meritu věci. Procesní vady se nedopustil, právní argumentace vycházela z ustálené judikaturní praxe a je konformní se závazky plynoucími z mezinárodních smluv.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního zdejší soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[12] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu kasačního soudu.

[13] Předmětem sporu je otázka, zda se v případě žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 9. 1. 2015 jedná o opakovanou žádost, která je nepřípustná. Stěžovatel má za to, že nepřípustnost opakované žádosti o mezinárodní ochranu je třeba posuzovat i z toho hlediska, zda opakované skutečnosti byly předmětem zkoumání v předchozím řízení. Pokud tomu tak není, nejedná se o nepřípustnou stížnost. Pochybení žalovaného pak spatřuje v tom, že v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí neuvedl, že tyto skutečnosti byly předmětem zkoumání a jak je v předchozím řízení posoudil.

[14] Problematikou opakovaných žádostí se již kasační soud dostatečně zabýval v řadě svých předchozích rozhodnutí. Z jeho konstantní judikatury vyplývá, že v případě opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu se jedná „o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté“, a je tedy nutné zajistit, aby „nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Azs 29/2013 - 21). V rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, rozšířený senát uvedl, že „[o]důvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany newádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“. Ve vztahu k poslednímu kritériu Nejvyšší správní soud konstantně zdůrazňuje, že „hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit během předchozího pravomocně ukončeného řízení“ (viz rozsudek ve věci sp. zn. 9 Azs 5/2009, či usnesení ve věci sp. zn. 3 Azs 29/2013).

[15] Právní úprava podávání opakovaných žádostí je obsažena v § 10a písm. e) zákona o azylu. Z díkce tohoto zákonného ustanovení lze dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat: 1. je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění; 2. musí se při tom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu tak představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího

opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Při tom je však nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jak tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci (podrobně viz již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 Azs 5/2009).

[16] V projednávané věci totiž stěžovatel namítá, že žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že žadatel opakovaně uvádí jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu snahu setrvat s manželkou a jejím synem na území České republiky, nikde v odůvodnění napadeného rozhodnutí však nekonstatuje, že by tyto skutečnosti byly v předchozím řízení předmětem zkoumání. První podmínkou pro připuštění opakované žádosti je, aby byly uplatněny jiné důvody než v žádosti předchozí. Již tato podmínka nebyla splněna, což stěžovatel ani nikterak nepopírá. S ohledem na nutnost kumulativního splnění obou výše jmenovaných podmínek by již tato okolnost sama o sobě postačovala k tomu, aby žádost byla shledána nepřijatelnou.

[17] Pokud jde o podmínku druhou, stěžovatel nezpochybňuje, že důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu - setrvat v České republice s manželkou a jejím dítětem, byl předmětem zkoumání v předcházejícím řízení. Pouze vyjadřuje názor, že žalovaný skutečnosti o předchozím zkoumání neuvedl v rozhodnutí o nynější žádosti. Nezpochybňuje tedy ani naplnění druhé podmínky podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Pouze se mu nelíbí, že žalovaný skutečnosti ohledně předchozího zkoumání neuvedl v rozhodnutí a namísto něj je uvedl až městský soud. To však není pravda. Nejvyšší správní soud z rozhodnutí žalovaného ověřil, že z rozhodnutí vyplývá, že rodinný život byl předmětem zkoumání i v předcházejícím řízení, včetně odkazu na všechna rozhodnutí vydaná ve věci (rozhodnutí žalovaného, městského soudu i kasačního soudu), která jsou založena ve správním spisu, jakož i na spisový materiál k předchozímu řízení. Řádně a v souladu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, tak byly uvedeny podklady, z nichž žalovaný čerpal zjištění, že se s rodinným životem stěžovatele vypořádal již v předchozím řízení. Sice v rozhodnutí výslovně neuvedl, jak rodinný život v předchozím řízení hodnotil, soud však považuje za dostatečné, že odkázal na rozhodnutí a správní spis. Pro vyhodnocení žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako nepřijatelné nejsou důvody předchozího rozhodnutí relevantní. Městský soud potom pouze konkretizoval s ohledem na žalobní námítky to, co žalovaný ve svém rozhodnutí řádně uvedl. Neuváděl tedy skutečnosti namísto žalovaného, ale pouze v reakci na žalobní námítku konstatoval bezchybný postup žalovaného a citoval z usnesení kasačního soudu v posuzované věci, na něž odkazoval v napadeném rozhodnutí žalovaný. Tímto postupem nebyl stěžovatel omezen na svém právu vznášet žalobní námítky v této věci.

[18] Soud s ohledem na uvedené neshledal v postupu žalovaného ani městského soudu pochybení, které by bylo důvodem pro zrušení některého z jejich rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námítky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení v postupu městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 104a s. ř. s.

pokračování

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu